

Bat?l ?nan??lar ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bat?l ?nan??lar ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17327>

Özet

Bat?l ?nan??lar Ölçe?i, bireylerin bat?l inan??lara yönelik e?ilimlerini ve bu inan??lar?n günlük ya?amdaki etkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, 2014 y?l?nda Ak?n, Ak?n, Kaya ve ?lbay taraf?ndan yap?lan bir geli?tirme çal??mas? sonucunda olu?turulmu? olup, psikolojik alanda bat?l dü?ünce sistemlerinin yo?unlu?unu tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Bu ölçek, geli?tirme a?amas?nda geçerlik ve güvenilirlik analizlerine tabi tutulmuştur ve yap?sal olarak tek boyutlu oldu?u belirlenmiştir. Ölçek, özellikle e?itim ve sosyal psikoloji alanlar?nda, rasyonel olmayan inançlar?n bireylerin karar verme süreçleri üzerindeki etkilerini incelemek için kullan??l? bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bat?l ?nan??lar, Süperstisyon, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Tek Boyutlu Yap?, Bat?l ?nanç, Psikometri.

Yazarlar

Ak?n, A., Ak?n, Ü., Kaya, Ç., ?lbay, A.B.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin bat?l inanç düzeylerini bilimsel, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bat?l inançlar, genellikle rasyonel olmayan, nedensellik ili?kisi bulunmayan olaylara atfedilen anlamlar olarak tan?mlanır ve bireylerin kayg? veya kontrol eksikli?i hissiyle ba?a ç?kma yöntemleri olarak ortaya ç?kabilir.

Bu ölçek, bireylerin bu tür inançlara ne ölçüde sahip oldu?unu kantitatif olarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, bat?l inançlar?n psikoloji, e?itim ve etik gibi alanlardaki etkilerinin incelenmesine yönelik deneysel çal??malara uygun bir araç sa?lamay? hedeflemiştir. Çal??ma, 2014 y?l?nda Ankara'da düzenlenen 2. Uluslararası Etik E?itimi Konferans?'nda sunulmuştur.

Yap?

Ölçek, psikolojik bilimlerde **Bat?l ?nan??lar** (Superstitious Beliefs) olarak adlandır?lan yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bireylerin olaylar aras?nda gerçekte var olmayan nedensel ba?lant?lar kurma e?ilimlerini ve ?ans, kader veya sihir gibi rasyonel olmayan faktörlere verdikleri önemi kapsar. Bat?l inançlar, bili?sel hatalar ve duygusal ihtiyaçlar sonucu ortaya ç?kabilir.

Ölçeğin tek boyutlu yapısı, batı inançları'nın farklı yönlerinin (örneğin, kişisel ritüeller veya kültürel tabu inançları) tek bir genel eğilim altında toplandığını ve bu genel batı inanç seviyesinin ölçüldüğünü göstermektedir. Bu boyut, bireyin günlük yaşamdaki karar alma süreçlerini ve davranışları etkileyen mantıksal olmayan inançları'nı temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme süreci, adından da anlaşılacağı üzere (Development and validation Superstitious Beliefs Scale), geçerlik analizlerini içermektedir. Ancak sunulan kaynak özetinde geçerlik türlerine (örneğin, kapsam geçerliği, ölçüt bağımlı geçerlik, yapı geçerliği) dair detaylı istatistiksel veriler (faktör yükleri, korelasyon katsayıları) açıkça belirtilmemiştir.

Yapı geçerliği genellikle en önemli geçerlik kavramıdır ve bu ölçek için tek boyutlu yapının Faktör Analizi ile desteklenmiş olması, yapı geçerliğine dair önemli bir bulgudur. Ölçeğin maddelerinin, teorik olarak tanımlanan batı inançları yapısını ne ölçüde temsil ettiği bu analizlerle ortaya konmuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçek sonuçları'nın zaman içinde ve farklı koşullarda ne kadar tutarlı olduğunu göstermelidir. Sunulan kaynak materyalde güvenilirlik katsayılarına (örneğin, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı) dair spesifik bir sayısal değer yer almamaktadır. Geliştirme çalışmalarında bu tür verilerin genellikle raporlanması beklenir.

Geliştiriciler, ölçeğin iç tutarlılığını sağlamak amacıyla güvenirlik analizlerini kullanmışlardır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçme konusunda yüksek bir uyum sergilediğini kanıtlar.

Faktör Analizi

Batı İnançları Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü test etmek ve kuramsal beklentilere uygunluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin beklenen şekilde **tek boyutlu** bir yapıyı sergilediğini göstermiştir.

Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin uygulamasından elde edilen puanların yorumlanmasını kolaylaştırmaktadır; zira tek bir toplam puan, bireyin genel batı inanç eğilimi düzeyini temsil etmektedir. Tek boyutlu yapının doğrulanması, ölçeğin yapısal geçerliğine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Yeni Geli?tirilm? Ölçek)

Format: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, psikolojik tutum ve inanç ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan 5'li veya 7'li Likert Tipi derecelendirmenin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin Popülasyonu

Age Group: Yeti?kinler (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin örnekleme üzerinde uygulanm???r.)

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki bireylerin bat?l inan?? düzeylerini ölçmek üzere kalibre edilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için orijinal konferans bildirisine ba?vurulmal?d?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Bat?l ?nanç, **Psikometrik** Test, Ölçek Geli?tirme, Tek Faktörlü Yap?, Superstition.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sorumlu yazar veya di?er yazarlara ait ORCID bilgisi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Ahmet Ak?n (Sorumlu Yazar): ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Correspondence Address: Ahmet Ak?n (Sorumlu Yazar), Medeniyet Üniversitesi (Kurum bilgisi makaleden ç?kar?lmal?d?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in geli?tirme ve sunum y?I? **2014**'tür. Ölçek, akademik bir konferansta (2nd International Conference on Ethics Education) bildiri olarak sunulmu?tur. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Ahmet Ak?n) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ticari kullan?m için izin veya ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Kullan?m öncesinde yazar ile yaz?I? izin al?nmas? önemlidir.

Kaynaklar

Akın, A., Akın, Ü., Kaya, Ç., & İlbay, A.B. (2014). Development and validation Superstitious Beliefs Scale, 2nd International Conference on Ethics Education, 22-24 May's, 2014, Ankara.

Araştırma özeti ve tam metin bilgisine ResearchGate üzerinden ulaşılabilir: https://www.researchgate.net/publication/262939732_Development_and_validation_Superstitious_Beliefs_Scale-Batil_Inanc_Olcegi

Konferans Kitapçığına buradan ulaşılabilir: ethicsassociation.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: batil-inanislari-olcegi-toad.pdf

Batıl İnançlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim ve tam ölçek formatını öğrenmek için sorumlu yazar (Ahmet Akın) ile iletişime geçilmesi veya yayınlanan tam metnin incelenmesi gerekmektedir.